

ZBIRKA GERHARDA LEDIĆA U ZAGREBU

Seljačka buna 1573). L. promiče naivno stvaralaštvo organiziranjem susreta i kolonija te izložbama djela iz vlastite zbirke (Kostanjevića, Zagreb, Edinburgh, Zadar, Slovenj Gradec, Koprivnica, Trebnje, Bled, Graz, Beč, Eisenstadt, Križevci). Piše o naivnoj umjetnosti.

BIBL.: *Hlebinska škola* (katalog), Trebnje 1969; *Seljačka buna 1573, u djelima naivnih umjetnika Hrvatske* (katalog), Zagreb 1973; *Ivan Lacković Croatia*, Zagreb 1975 (s A. Jakovskym).

LEGRAD, selo S od Koprivnice. U selu je nađena ostava brončanih predmeta koja sadržava konjsku opremu (žvale i okove remenja), a pripada tračko-kimerijskomu kulturnom kompleksu iz VIII/VII. st. — Kaštel Zrinskih, podignut oko 1567. radi obrane od Turaka, više ne postoji. Kasnobarokna jednobrodna župna crkva Sv. Trojstva sa skladnim zvonikom koji se izdiže iz glavnoga pročelja, sagrađena je oko 1780. U svetištu su zidne slike (oko 1793). Crkva ima kasnobarokno-klassicističke oltare, propovjedaonicu (oko 1798) i »Božji grob«, te zlatarske predmete s rokokomotivima na relikvijaru, pacifikalu i kaležu F. Pfaffingera iz Graza (1743), kao i tamjanicu s motivom delfina. U parku na glavnome trgu nalazi se skupina od pet pilova iz XVIII. st. sa središnjim kužnim pilom Sv. Trojstva, a podalje grupni pil Sv. Florijana (1735).

LIT.: A. Horvat, *Spomениci arhitekture i likovnih umjetnosti u Međimurju*, Zagreb 1956. — D. Feletar, *Legrad, Čakovec 1971.* — K. Vinski-Gasparini, *Kultura polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj*, Zadar 1973. A. Ht. i K. V. G.

LEHMANN, Giulio, slikar (? , oko 1860 — Rijeka, 11. III. 1928). Školsku god. 1871/72. završio u Rijeci; vjerojatno je studirao na Akademiji u Veneciji 1880. Živio je u Rijeci kao skitnica. Slikao je krajo-like sjetna ugođaja, ekspresivnim namazom i hladnim tonovima (*Pejzaž*, 1890), marine, jedrenjake u lagunama te portrete (*Ivan Tadejević*, 1899). Boravio je u Ljubljani gdje je naslikao *Robbov zdenac* (1884), *Portret nepoznate* (1885) i *Portret Gabrijele Jelačića* (1886). — Samostalno je izlagao u Rijeci 1920. Slike mu se nalaze u Pomorskoj i povijesnome muzeju i Modernoj galeriji u Rijeci, Narodnoj galeriji u Ljubljani te u privatnim zbirkama.

LIT.: B. Vižintin, *Umjetnička Rijeka XIX. stoljeća*, Rijeka 1993.

V. Fo.

LEIPEN, Neda, arheolog (Zagreb, 20. V. 1921). Klasičnu gimnaziju i studij klasičnih jezika i arheologije završila u Zagrebu. Radila kao kustosica u Arheološkom muzeju (1947–48) i Gipsoteci (1948–51) u Zagrebu, a u Torontu, gdje živi od 1951, najprije kao kustosica, potom voditeljica grčko-rimskoga odjela Kraljevskoga muzeja Ontarija (1952–87); istodobno profesorica sveučilišta u Torontu (od 1967). Specijalizirala se za grčku skulpturu klasičnoga doba, terakota figure, brončane predmete i nakit. Suraduje u znanstvenim časopisima (*«Classical News and Views, Canada»*, *«ROM Annual»*, *«American Journal of Archaeology»* i dr.).

BIBL.: *The Loch Collection of Cypriote Antiquities*, Royal Ontario Museum — University of Toronto, 1966; *Athena Parthenos, a Reconstruction*, Toronto 1971; *Glimpses of Excellence, a*

Selection of Greek Vases and Bronzes from the Elie Borowski Collection, Toronto 1983; *Dionysos et le théâtre grec dans les collections de Musée Royal de l'Ontario*, Cahiers du GITA, 6, Montpellier 1990–91. L. D.

LEITNER (Leitner), Egidio, štukater (Rijeka, XVIII. st.). U crkvi benediktinki u gradu Krku izveo je nježne ukrase u štuku, složene od plitkih rokokomotiva. Zbog stilske sličnosti, pretpostavlja se da su njegov rad i štukature u crkvi Sv. Bartula u Roču (1795) i u kapeli Ružarije u Kostanjici kraj Grožnjana.

LIT.: Horvat — Matejčić — Prijatelj, Barok.

LEKENIČKA POLJANA, selo SZ od Siska. Drvena kapelica Sv. Duha (s vrlo visokim krovom i tornjićem na njemu) lijep je primjer autohtonoga graditeljstva iz XVIII. st. — U oštećenju seoskoj crkvi (urušila se 1948) tabulat, oslikan 1732; oltar potječe iz 1668.

LIT.: Đ. Cvitanović, *Turopoljske ljepotice*, Kaj, 1974, 5–6, str. 37.

LENKOVIĆ, Ivan, plemić u vojnoj službi u Hrvatskoj krajini (Lika ? — Otočec kraj Novoga Mesta, 22. VI. 1569). God. 1539. postaje kapetan grada Senja i zapovjednik uskoka od Senja do Save a 1546. i zapovjednik žumberačkih uskoka; 1557–67. vrhovni je kapetan Hrvatsko-slavonske krajine. Obnovio je utvrde grada Senja i sagrađio tvrđavu Nehaj nadomak Senja (1551–58). Podignuo je i tvrdi grad Podbrežje na Kupi blizu Metlike. God. 1550. izradio je prijedlog za popravljjanje i obnovu graničnih utvrda u Senjskoj i Bihačkoj kapetaniji, a po carevoj naredbi takav je prijedlog izradio 1553. za cijelu Hrvatsko-slavonsku krajinu. Na njegovu grobu u franjevačkoj crkvi u Novome Mestu (Slovenija) u mramornoj ploči reljefno je isklesan cijeli njegov lik.

LIT.: I. Steklasa, Ivan Lenković, *Letopis Matice slovenske*, 1893. — V. Klaić, *Povijest Hrvata*, V, Zagreb 1911. M. Kru.

LENTIĆ, Ivo, povjesničar umjetnosti (Milna, 25. XI. 1929). U Zagrebu je diplomirao 1964, magistrirao 1970. i doktorirao 1980. disertacijom *Dubrovački zlatari XVII. i XVIII. stoljeća*. Konzervator u Varaždinu (1964–67) i u Regionalnome zavodu za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu od 1973. Bio je urednik »Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske« 1973–80. Istražuje povijest zlatarstva u Hrvatskoj.

BIBL.: *Gradnja i graditelji crkve sv. Nikole u Varaždinu*, *Vijesti MK*, 1968, 6; *Nekoliko radova bečkih zlatara 18. stoljeća u Osijeku i Aljmasu*, *Peristil*, 1969–70, 12–13; *Dva rada augsburškog zlatara Joannesa Zeckela iz početka 18. stoljeća u Senju i Osijeku*, *Senjski zbornik*, 1970, 4; *Kotlovi Varaždina i Čakovca* (katalog), Zagreb 1970; *Zlatarstvo u Slavoniji*, u katalogu: *Umjetnost XVIII stoljeća u Slavoniji, Osijek 1971*; *Reliquiae reliquiarum Pavlinske riznice u Lepoglavi, Peristil*, 1971–72, 14–15; *Crkveno posude župne crkve u Markuševcu*, u knjizi: *Župa Sv. Šimuna i Jude Tadeja Markuševac*, Zagreb 1976; *Specifičnost arhitekture pavlinskih sakralnih objekata u Hrvatskoj u doba baroka*, *Vijesti MK*, 1977, 4; *Prilog istraživanju augsburških zlatara u Hrvatskoj*, *Peristil*, 1979, 22; *Nekoliko radova augsburških i bečkih zlatara iz 17. i početka 18. stoljeća u Dubrovniku*, *Prilozi — Dalmacija*, 1980 (Fiskovićev zbornik, I); *Varaždinski zlatari i posjarsari*, Zagreb 1981; *Dubrovački zlatari 1600–1900*, Zagreb 1984; *Zlatarstvo*, u katalogu: *Zlatno doba Dubrovnika*, Zagreb 1987; *Reliquiae reliquiarum pavlinskog zlatarstva*, u katalogu: *Kultura pavlina u Hrvatskoj*, Zagreb 1989; *Prilog istraživanju augsburških majstora u Hrvatskoj*, *Radovi IPU*, 1988–89, 12–13; *Zlatarski predmeti iz XV i XVI stoljeća u Riznici senjske katedrale*, *Senjski zbornik*, 1990, 17; *Zlatarstvo Hrvatske franjevačke provincije Sv. Ćirila i Metoda*, u knjizi: *Hrvatska franjevačka provincija Sv. Ćirila i Metoda*, Zagreb 1991; *Biležnica dubrovačkog zlatara Matka Delalija*, *Prilozi — Dalmacija*, 1992 (Prijateljev zbornik, II); *Sakralno zlatarstvo hrvatskih Isusovaca*, u katalogu: *Isusovačka baština u Hrvata*, Zagreb 1992; *Zlatarstvo baroka i rokokoa u Hrvatskoj*, u katalogu: *Od svagdana do blagdana*, Zagreb 1993. R.

LENTIĆ-KUGLI, Ivy, povjesničarka umjetnosti (Zagreb, 4. VI. 1922 — 13. V. 1993). U Zagrebu je diplomirala 1947. i doktorirala 1973. disertacijom *Historijska urbanistička cjelina grada Varaždina*. Bila je kustosica Strossmayerove galerije; od 1962. konzervatorica u Varaždinu a od 1967. u Zagrebu, najprije u Regionalnome a od 1972. u Republičkom zavodu za zaštitu spomenika kulture. Bavi se poviješću slikarstva, osobito istražuje pov. urbane cjeline i arhitekturu baroka i klasicizma (Varaždin, Požega, Osijek).

BIBL.: *Bernardo Bobić* (katalog), Zagreb 1957; *Magister Baptista Zagabrensis*, *Bulletin JAZU*, 1958, 1; *Jedno nepoznato djelo Federika Benkovića*, *Peristil*, 1962, 5; *Prilozi istraživanju varaždinskih »pictora« u 18. stoljeću*, *Vijesti MK*, 1969, 3 i 1977, 4; *Blasius Grueber, pictor varadinensis*, *ibid.*, 1970, 1–2; *Umjetnost Slavonije u 18. stoljeću*, *ŽU*, 1972, 18; *Portreti senjsko-modruških biskupa u biskupskoj galeriji u Senju*, *Senjski zbornik*, 1971–73, 5; *Varaždin nakon požara 1776. godine*, Zagreb 1973; *Prilog istraživanju osječkih graditelja 18. stoljeća*, *Vijesti MK*, 1973, 9–21; *Prilog istraživanju osječkih kipara u 18. stoljeću*, *Osječki zbornik*, 1973–75, 14–15; *Inventar kapucinske crkve sv. Josipa u Karlobagu*, *Senjski zbornik*, 1975, 6; *Varaždin — povijesna urbana cjelina grada*, Zagreb 1977; *Povijesna urbana cjelina Slavenske Požege od oslobođenja od Turaka do danas*, u zborniku: *Požega 1227–1977, Slavenska Požega 1977; Najstariji plan Varaždina iz 1568. godine*, *Vijesti MK*, 1977, 3; *Dva plana Osijeka s kraja 17. stoljeća*, *Osječki zbornik*, 1977, 16; *O djelatnosti zidarskog majstora Joannesa Eythera u drugoj polovini 18. stoljeća*, *Peristil*, 1979, 22; *Nekoliko primjera javnih zgrada iz druge polovine 18. stoljeća u kontinentalnoj Hrvatskoj*, *Bulletin JAZU*, 1980, 1; *Varaždinski graditelji i zidari od 1700. do*

1850. godine, Zagreb 1981; *Varaždinski portali*, Bulletin JAZU, 1981; 800-godina graditeljstva u Varaždinu, Varaždin 1981; *Jacob Erber, graditelj uršulinskog konvikta u Varaždinu*, Peristil, 1982, 25; *Zavjetna crkva B. D. Marije u Močilima kraj Koprivnice — historijat i inventar*, Radovi IPU, 1985, 9; *Gravevinske intervencije u Dubrovniku potkraj 18. i na početku 19. stoljeća*, ibid., 1988—89, 12—13; *Nekoliko planova i projekata zgrada javne namjene u Rijeci u drugoj polovici 18. stoljeća*, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1988—89, 14—15; *Nekoliko planova i projekata zgrade javne namjene u Osijeku krajem 18. i u prvoj četvrtini 19. stoljeća*, Peristil, 1991, 34; *Sakralno slikarstvo hrvatskih isusovaca*, u katalogu: Isusovačka baština u Hrvata, Zagreb 1992.

LIT.: O. Maruševski, Dr. Ivy Lentić-Kugli (1922—1993), Radovi IPU, 1994, 17. — B. Šurina, Bibliografija radova dr. Ivy Lentić-Kugli, ibid. R.

LENUCI, Milan, urbanist (Karlovac, 30. VII. 1849 — Zagreb, 16. XI. 1924). Završio realnu gimnaziju u Zagrebu 1868, diplomirao na Visokoj tehničkoj školi u Grazu 1873. God. 1874. zaposlio se u Gradskome poglavarstvu Zagreba; 1878. postavljen za upravitelja Gradskoga vodovoda; 1882. imenovan gradskim inženjerom a 1891. postavljen za ravnatelja Gradskoga građevnoga ureda.

U prve razdoblje 1874—91. politehnička naobrazba omogućuje mu svestranost djelovanja, koja seže od organizacije komunalnih službi i industrijskoga dizajna (tipski model stuba iz 1883) do arhitektonskoga i prostornoga projektiranja. Iz god. 1883. potječu studije i projekti uređenja trgova maršala Tita i J. J. Strossmayera. U drugome razdoblju 1891—1912. preuzima ukupno prostorno i urbanističko planiranje Zagreba. Projektima niza povezanih trgova — Trga kralja Tomislava (1897), Trga A. Starčevića (1900), te trgova I. Mažuranića i M. Marulića (1901, 1903, 1906), stvara kontinuirani perivojski okvir oko Donjega grada. Mnogi njegovi projekti za uređenje Kaptola, Dolca i Jelačićeva trga u duhu su historicističkoga urbanizma. Projektima urbanizacije ist. područja do parka Maksimira (1905, 1909) napušta model ortogonalnoga rastera za volju nepravilne urbane strukture u koju uvodi široku ulicu spajajući Donji grad s parkom Maksimirom. Motiv avenija unosi u sve projekte za nova područja (od Ciglane do Samoborskoga kolodvora, 1900; ulicu Medveščak, 1906; Zelengaj—Radnički dol, 1910; Miramarsku cestu, 1913).

God. 1907. formulira Generalnu regulatornu osnovu Zagreba koja predviđa premještanje željezničke pruge iz središta, široki prsten prometnica i smještanje industrijske i lučke zone na I strani grada. Regulatorna osnova iz 1907. sinteza je dotadašnjega Lenucijeva urbanističkoga planiranja i vizija Zagreba kao moderne eur. metropole.

Lenucijevo djelo svjedoči o procesu evolucije od utilitarnoga planiranja, koje preteže u izgradnji gradova XIX. st. do individualnoga pristupa gradogradnji karakterističnom za prijelaz stoljeća. Njegovi se projekti odlikuju izrazitim štovanjem zatečenih topografskih i povijesno-simboličnih vrijednosti i naglašenim homocentризmom, što dolazi do izražaja u oblikovanju rezidencijalnih područja, medvedničkoga podbrežja. Premda veliki dio njegovih projekata i zamisli nije u potpunosti ostvaren, Lenuci je na prijelazu stoljeća postavio temelje urbanoga razvoja Zagreba u XX. st.

LIT.: A. Glunčić, Urbane vrijednosti starog Zagreba, Zagreb 1962. — L. Dobronić, Izgradnja Zagreba u devetnaestom stoljeću, Vijesti MK, 1962, 5. — I. Marović, O historizmu u Zagrebu, Peristil, 1977, 20. — D. Cvitanović, Arhitektura monumentalnog historizma u urbanizmu Zagreba, ŽU, 1978, 26—27. — E. Franković, Uloga Hermanna Bolléa u urbanističkom planiranju Zagreba, ŽU, 1978, 26—27. — Isti, Regulatorna osnova istočnih područja Zagreba, ZNŽO, 1983, 49. — Z. Kolacio, O jednom nepoznatom planu Milana Lenucija, ČIP, 1983, 368. — O. Maruševski, O jednom nepoznatom planu Milana Lenucija—drugi put, ibid., 1984, 8. — E. Franković, Lenuci Zagrebu, Urbanističko planiranje Zagreba od 1892. do 1914 (katalog), Zagreb 1988. — Isti, Lenucijevo era, Arhitektura, 1988, 204—207. — S. Knežević, Geneza Trga maršala Tita i »Zelena potkova« u Zagrebu, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1988—89, 14—15. — Isti, Britanski trg u Zagrebu, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1991, 17. — Isti, Regulatorna osnova Milana Lenucija za dio Zagreba od željezničke pruge do rijeke Save iz godine 1907. Radovi IPU, 1992, 16. Sa. Kn.

LEONHART, Matija, graditelj (Beč ? — Zagreb, 12. VI. 1762). Živio u Zagrebu od 1730. i osnovao građevinski ceh 1741 (zidari, tesari, klesari). Sagradio barokne građevine u Zagrebu: isusovački ljetnikovac blizu crkve Sv. Ksavera (Naumovac 12), palaču baruna B. Magdalenića koja je poznata po kasnije prigradenu klasicističkom trijemu (Demetrova 7) i skladnu palaču J. Bužana (Opatička 8). U Mariji Gorici gradio je crkvu uz franjevački samostan. L. je prvi po imenu poznati barokni graditelj u Zagrebu.

LIT.: L. Dobronić, Zagrebački graditelji i građevinski ceh u XVIII stoljeću, Iz starog i novog Zagreba, V, Zagreb 1974. — D. Cvitanović, Zagrebački graditelji grada u Mariji Gorici, ibid., VI, Zagreb 1984. L. D.

LEONTIĆ, Jasenka, slikarica (Zagreb, 21. VI. 1956). Završila keramički odjel Škole primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1975, a Akademiju 1980 (V. Jordan). Studioznom anatomskom modelacijom, naglašenom statičnosti zaustavljenih pokreta slika u tradicionalnome postmodernističkom izrazu.

J. LEONTIĆ, *Jahačica*

U kombiniranom tehnici tempere i olovke u boji, sjenčanjem i tonskim stupnjevanjem u prigušenoj kromatici, slika heroine, vitezove i konje profinjene elegancije: *Osvetnik*, 1985; *Jahačica, I*, 1989; *Visoki prolaz*, 1990; *Jahačica* 1993. Samostalno izlagala u Zagrebu (1985, 1988, 1989, 1992, 1994) i Varaždinu (1986).

LIT.: Ž. Sabol, Jasenka Leontić (katalog), Zagreb 1989. — I. Šimat Banov, Jasenka Leontić (katalog), Zagreb 1991. — J. Depolo, Jasenka Leontić (katalog), Zagreb 1992. — M. Bešlić, Jasenka Leontić (katalog), Zagreb 1994. K. Ma.

LEOVIĆ, Josip, slikar i kipar (Osijek, 14. VIII. 1885. — 22. I. 1963). Do 1911. školovao se u Beču i Grazu, poslije u Zagrebu (R. Valdec, F. Kovačević, O. Iveković, M. Cl. Crnčić). Grafiku usavršavao u Beču (1916/17) i Zagrebu (1917). Slikao pejzaže, mrtve prirode i figuralne kompozicije u duhu secesije. Poznate su njegove skulpture *Ursus s Ligijom*, *Ženski akt*, *Dječak s ribom* i *Alkar*.

LIT.: D. Vitrković, Josip Leović, Osječki zbornik, 1956, 5. — O. Švajcer, Likovni život u Osijeku u razdoblju od 1920. do 1930. godine, ibid., 1971, 13. — B. Balen, Josip Leović (katalog), Osijek 1971. O. Šr.

LEPAVINA, manastir između Križevaca i Koprivnice, s crkvom Vavedenja Bogorodice. Jeromonasi Grigorije i Visarion koji su došli iz manastira Hilandara podignuli su 1632. drvenu manastirsku crkvu. God. 1734. počelo je zidanje nove kamene crkve, dovršene 1745, bez zvonika, koji je dograđen tek 1770. U porti je bila kapela Sv. Nikole. Od staroga ikonostasa niskoga tipa, koji potječe iz XVII. st., sačuvane su ikone Sv. Simeona i Sv. Save te Vavedenja Bogorodice (slikana 1647). Stari ikonostas zamijenjen je 1775. novim koji je naslikao Jovan Četirević Grabovan s učenikom Grigorijem Popovićem.

LIT.: D. Vitrković, Prilog historiji manastira Lepavine, Bogoslovski glasnik (Zagreb), 1909, 5. — R. M. Grujić, Pakračka eparhija, Spomenica o srpskopравoslavnom vladčanstvu pakračkom, Novi Sad 1930. R.

LEPEN, Branko, kipar (Čakovec, 25. V. 1957). Diplomirao na Građevinske fakultetu u Zagrebu 1984. Stvara u tradiciji konstruktivističke skulpture (*Stablo*, 1985); u svoje konstrukcije unosi ironiju prema tehničkoj utilitarnosti. God. 1987. predstavio se ciklusom monokromnih reljefa. Izlaže od 1981, a samostalno u Zagrebu (1982, 1984, 1986, 1987).

LIT.: B. Stipančić, Branko Lepen (katalog), Zagreb 1986. — M. Lučić, Branko Lepen (katalog), Zagreb 1987. Ž. Kć.